

REGULAMENTUL
privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare
din 30 noiembrie 2014 în mijloacele de informare în masă
din Republica Moldova

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament stabilește modul de reflectare a campaniei electorale la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 (în continuare – alegerile parlamentare) în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova și are drept scop asigurarea reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a campaniei electorale în cadrul alegerilor parlamentare de către instituțiile mass-media, promovarea libertății de exprimare și pluralismului politic, stabilirea unor norme obligatorii pentru aplicarea acestor principii de către mass-media, pe de o parte, și concurenții electorali, pe de altă parte.

2. Mass-media aflată sub jurisdicția Republicii Moldova reflectă campania electorală la alegerile parlamentare în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Codului electoral, Codului audiovizualului, Legii presei, Legii cu privire la libertatea de exprimare, Legii cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, prezentului Regulament, altor acte normative în vigoare, precum și actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, respectînd drepturile categoriilor de alegători cu nevoi speciale.

3. Categoriile de mijloace de informare în masă supuse reglementărilor în alegeri:

- radiodifuzorii publici – Instituția Publică Națională a Audiovizualului (IPNA) Compania „Teleradio-Moldova” și Instituția Publică Regională a Audiovizualului (IPRA) Compania „Găgăuziia Radio Televizionu”;
- radiodifuzorii privați, cu acoperire națională și regională;
- publicațiile periodice private;
- agențiile de presă private;
- paginile web ce constituie mijloace de informare în masă private;
- versiunea electronică a publicațiilor de mică publicitate.

4. În perioada electorală, pînă la înregistrarea primului concurent electoral, radiodifuzorii sînt în drept să reflecte și să informeze publicul cu privire la:

- activitatea partidelor și a altor organizații social-politice în conformitate cu principiile reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a alegerilor parlamentare;
- toate aspectele electorale, liber de orice amestec din partea autorităților publice, partidelor și a altor organizații social-politice sau a altor entități.

5. Radiodifuzorii care retransmit servicii de programe, părți ale serviciilor de programe sau programe (emisiuni) ale radiodifuzorilor din străinătate sînt responsabili de respectarea prevederilor art. 64, 64¹ din Codul electoral, inclusiv a dispozițiilor prezentului Regulament. În vederea respectării acestor prevederi, radiodifuzorii sînt în drept să sisteze retransmisia oricărui serviciu de programe, notificînd CCA, în termen de 24 de ore, asupra perioadei/perioadelor de sistare efectivă și/sau posibilă a retransmisiei.

6. Nu constituie obiect de reglementare al prezentului Regulament activitatea:

- radiodifuzorilor care nu se află sub jurisdicția Republicii Moldova;

- paginilor web oficiale și edițiile periodice fondate de partide politice, alte organizații social-politice, blocuri electorale.

7. În perioada electorală, distribuitorii de servicii nu au dreptul:

- să sisteze sau să întrerupă retransmisia serviciilor de programe ale radiodifuzorilor care reflectă alegerile parlamentare;
- să difuzeze dezbateri electorale sau alte programe electorale proprii;
- să acorde concurenților electorali timp de antenă gratuit sau contra plată;
- să difuzeze titre mobile (inclusiv prin intermediul SMS) în programele de dezbateri electorale și talk-show-uri cu participarea concurenților electorali, a reprezentanților concurenților electorali.

8. Pe durata campaniei electorale, administrațiile instituțiilor audiovizuale supraveghează respectarea prevederilor regulamentelor de reflectare a campaniei electorale și a pluralismului de opinii. Acestea prezintă, în mod obligatoriu, Consiliului Coordonator al Audiovizualului (în continuare – CCA) și Comisiei Electorale Centrale (CEC), o dată pe săptămână, rapoarte de monitorizare a campaniei electorale care vor include informații referitoare la respectarea normelor legale în reflectarea alegerilor de către radiodifuzorii publici în cadrul tuturor programelor, iar cu două zile înainte de ziua alegerilor – un raport de totalizare.

9. Concurenții electorali participă în campania electorală pe bază de egalitate și beneficiază de un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește acordarea timpilor de antenă și a spațiului în mijloacele de informare în masă.

10. Fiecare radiodifuzor care va reflecta campania electorală depune la CCA până la data de 6 octombrie 2014, inclusiv, o declarație privind politica editorială pentru campania electorală. Declarațiile vor conține:

- numele proprietarului/propietarilor (fondatorilor/co-fondatorilor) persoanei juridice, având responsabilitatea editorială pentru alcătuirea serviciilor de programe, care asigură difuzarea acestora direct sau prin intermediul unui terț;
- principiile asumate de către instituția de informare în masă privind reflectarea campaniei electorale;
- principiul de programare și acordare a timpilor de antenă;
- orarul timpilor de antenă contra plată sau condițiile de programare a timpilor de antenă contra plată; tarifele pentru timpii de antenă contra plată care nu pot depăși tarifele stabilite în mod obișnuit pentru publicitatea comercială;
- principiile de organizare a dezbaterilor electorale;
- ordinea în care sînt invitați participanții la dezbateri, precum și gruparea acestora, cu respectarea egalității de șanse pentru fiecare participant, inclusiv sub aspectul dimensiunii de gen și al respectării egalității pentru persoanele cu nevoi speciale după caz;
- modul de evidență a timpilor de antenă acordați concurenților electorali, în conformitate cu art. 64 din Codul electoral;
- grila emisiunilor cu caracter electoral sau condițiile de programare a acestora;
- numele și prenumele, numerele telefonului de serviciu și al telefonului mobil, faxul și adresa electronică ale responsabilului de reflectarea campaniei electorale.

Radiodifuzorii care nu vor reflecta campania electorală înștiințează CCA despre acest fapt în același termen.

Radiodifuzorii care difuzează pe teritoriul altor state vor prezenta informații privind asigurarea dreptului cetățenilor Republicii Moldova care domiciliază în afara țării de a fi informați asupra desfășurării procesului electoral.

11. CCA examinează în ședință publică declarațiile privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare și le plasează pe pagina sa web oficială în termen de 24 de ore după aprobare.

CCA are dreptul să respingă declarațiile care nu corespund cerințelor și să solicite radiodifuzorilor aducerea lor în concordanță cu legislația în termen de până la 3 zile.

În cazul prezentării declarațiilor privind politica editorială pentru campania electorală la alegerile parlamentare cu încălcarea termenului stabilit, CCA aplică sancțiuni prevăzute în art. 38 alin. (1) din Codul audiovizualului.

12. Declarația privind politica editorială pentru reflectarea campaniei electorale se adoptă de către:

- administrația radiodifuzorului public (IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, IPRA Compania „Gagauziya Radio Televizionu”);
- administrația radiodifuzorului privat.

13. După adoptarea declarației privind politica editorială pentru reflectarea campaniei electorale, radiodifuzorul este în drept să o modifice și/sau să o completeze doar în cazul în care nu se aduce atingere reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a alegerilor. Radiodifuzorul expediază CCA modificările și/sau completările la declarația privind politica editorială, în 24 de ore de la aprobare și se vor pune în aplicare doar după aprobarea lor de către CCA.

14. Până la difuzare, radiodifuzorii sînt obligați să asigure confidențialitatea materialelor electorale prezentate de concurenții electorali.

II. Publicitatea electorală și timpii de antenă

15. În campania electorală, radiodifuzorii naționali, a căror listă este făcută publică de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului în primele 3 zile ale perioadei electorale, acordă gratuit concurenților electorali cîte 5 minute de emisie la televiziune și 10 minute la radio în scopul expunerii programelor electorale și informării alegătorilor. Timpii de antenă respectivi sînt oferiți în alt spațiu de emisie decît cel rezervat publicității electorale și dezbaterilor electorale.

16. Publicitatea electorală contra plată și emisiunile de dezbateri electorale se vor evidenția prin mijloace acustice și/sau vizuale unice în vederea identificării și separării lor de alte emisiuni și/sau blocuri de publicitate. De asemenea, pentru contabilizarea timpilor de antenă oferiți contra plată concurenților electorali, publicitatea electorală și emisiunile de dezbateri electorale se vor difuza numai în cadrul unor rubrici speciale. Telespectatorii și radioascultătorii vor fi informați despre aceasta prin subtitrare și/sau mesaje video și/sau vocale.

17. Publicitatea electorală nu va fi inclusă în programele de știri, emisiuni sportive, emisiuni pentru copii, emisiuni cu tematică religioasă.

18. În campania electorală radiodifuzorii nu sînt în drept să difuzeze programe cu participarea candidaților la alegeri în calitate de prezentatori de știri, realizatori sau moderatori de dezbateri electorale, talk-show-uri și alte tipuri de programe.

19. În programele de știri ale instituțiilor audiovizuale, evenimentele din campania electorală vor fi reflectate cu respectarea prevederilor art. 47, 64 și 64¹ din Codul electoral și art. 7 din Codul audiovizualului.

20. Activitatea Guvernului, Parlamentului, Președinției și a altor autorități ale administrației publice centrale va fi reflectată separat, în alte programe decît cele de dezbateri și publicitate electorală, cu respectarea prevederilor Codului electoral, Codului audiovizualului și prezentului Regulament. Nici un candidat la alegeri nu va avea prioritate în virtutea funcției pe care o ocupă.

21. Reflectarea evenimentelor electorale în programele de știri și în presa scrisă se va efectua fără a fi însoțită de comentarii, într-un mod ce evită denaturarea mesajelor concurenților electorali și ale Comisiei Electorale Centrale.

22. Utilizarea materialelor de arhivă va fi însoțită, în mod clar, de mențiunea, după caz, video sau audio „Arhiva”. Materialele respective nu pot fi utilizate în cazul în care denaturează sensul lor inițial. În sensul prezentului Regulament se califică material de arhivă orice material pe suport video, audio sau pe hârtie care a fost realizat pînă la începerea perioadei electorale.

Spoturile electorale nu vor conține tertipuri de imagini și/sau sunete, limbaj licențios sau injurii. Sînt interzise montajele dacă în rezultat lezează onoarea, demnitatea umană a concurentului electoral și/sau ale candidatului la alegeri.

23. Fiecare spot publicitar difuzat trebuie să includă denumirea lizibilă a concurentului electoral care l-a comandat și genericul „Electorală 2014”. Fiecare insert publicitar, diseminat de mijloacele de informare în masă scrise trebuie să includă denumirea concurentului electoral, genericul „Electorală 2014” și să fie însoțit de specificarea „Achitat din fondul electoral, conform facturii nr. __ din ____”. Responsabilitatea pentru materialele cu conținut și/sau esență electorală publicate în presa scrisă fără mențiunile „Electorală 2014” și „Achitat din fondul electoral” o poartă instituția mass-media respectivă.

24. Emisiunile electorale vor fi anunțate din timp de către radiodifuzori și nu vor fi reprogramate, decît în cazul defecțiunilor tehnice.

25. Pentru publicitate electorală contra plată, fiecărui concurent electoral i se oferă nu mai mult de 2 minute pe zi pe durata campaniei electorale la fiecare radiodifuzor care participă la reflectarea campaniei electorale. Condițiile de procurare a timpilor de antenă și taxele respective se comunică în condițiile pct. 18 al prezentului Regulament. Timpii de antenă pentru publicitatea electorală contra plată se acordă tuturor concurenților electorali la unele și aceleași ore de emisie, fără nici o discriminare. Durata contabilizată a unui spot de publicitate electorală difuzat contra plată nu poate fi mai mică de 20 de secunde.

26. Cererea pentru acordarea timpilor de antenă/spațiilor în ziare se prezintă instituțiilor mass-media pentru întreaga campanie electorală după înregistrarea concurentului electoral la Comisia Electorală Centrală.

27. Timpii de antenă contra plată se pun la dispoziția concurenților electorali în termen de cel mult 48 de ore de la înregistrarea cererii, prin încheierea acordurilor respective.

28. Publicitatea electorală contra plată se va face la posturile de radio și televiziune în baza contractelor încheiate între părți. Radiodifuzorii vor crea tuturor concurenților electorali condiții egale la procurarea timpilor de antenă, inclusiv prin stabilirea tarifelor egale.

29. Tariful perceput de mijloacele de informare în masă și/sau agențiile de publicitate pentru plasarea publicității electorale contra plată nu va depăși tariful pentru publicitate comercială percepută în perioada pre-electorală. Achitarea se va face în avans, exclusiv din fondul electoral al concurentului electoral, din mijloacele financiare declarate conform art. 38 alin. (1) lit. a) din Codul electoral. Orice alte modalități de plată, decît transferul în avans de sume bănești din fondul electoral, sînt interzise.

30. Timpii de antenă contra plată acordați la solicitarea concurentului electoral, dar neutilizat din vina acestuia, nu se recuperează.

31. Timpii de antenă contra plată, acordați la solicitarea concurentului electoral, dar neutilizați din cauza defecțiunilor tehnice ale echipamentelor de transmisie sau din alte motive de forță majoră, invocate de instituția audiovizualului, vor fi reprogramați. Radiodifuzorul va înștiința concurentul electoral în mod oficial, în formă scrisă, despre motivul invocat, data și ora reprogramării.

32. Concurenții electorali prezintă instituțiilor audiovizualului materialele de publicitate electorală cu cel târziu 48 de ore pînă la difuzare.

33. Materialele de educație civică și electorală, elaborate de CEC ori de asociațiile obștești, vor fi difuzate gratuit de instituțiile mass-media doar după coordonarea prealabilă scrisă a acestora cu CEC.

III. Dezbaterile electorale

34. La organizarea dezbaterilor electorale, talk-show-urilor și a altor emisiuni, instituțiile mass-media vor asigura respectarea principiilor echilibrului, imparțialității, responsabilității și pluralismului de opinii în cadrul luărilor de cuvînt ale concurenților electorali.

35. Radiodifuzorii naționali/publici sînt obligați, iar cei locali/regionali sînt în drept să organizeze dezbateri electorale în condițiile respectării Codului electoral și prezentului Regulament.

Din data înregistrării la Comisia Electorală Centrală a cel puțin doi concurenți electorali, radiodifuzorii pot organiza dezbateri.

36. Dezbaterile electorale din rețeaua Internet cad sub incidența regulilor de organizare a acestora în conformitate cu Codul electoral și prezentul Regulament.

37. La dezbaterile electorale participă candidații la alegeri sau reprezentanții concurenților electorali. Tematica dezbaterilor electorale se stabilește de instituția audiovizualului și se anunță odată cu invitarea la dezbateri.

38. Concurenții electorali vor fi invitați la dezbaterile electorale cu cel puțin 24 de ore înainte de punerea pe post a fiecărei emisiuni. Invitația este perfectată în formă scrisă și se expediază la adresa indicată de concurentul electoral în documentele depuse pentru înregistrare la CEC. Procedura de stabilire a ordinii în care sînt invitați participanții la dezbateri, precum și gruparea acestora sînt stabilite în declarația privind politica editorială a instituțiilor media, cu respectarea egalității de șanse pentru fiecare participant, precum și a principiului transparenței și imparțialității.

39. Refuzul de a participa ori absența unui sau mai multor candidați la alegeri sau reprezentanți ai acestora la dezbateri se face publică și nu constituie temei pentru anularea sau suspendarea emisiunii. În cazul absenței unui sau mai multor concurenți electorali, timpul rezervat lor nu se recuperează. În cazul în care candidatul la alegeri sau reprezentantul acestuia vine cu întârziere la emisiune, el poate participa la dezbateri, însă fără compensarea timpului neutilizat ca urmare a întârzierii.

40. Regulile de desfășurare a dezbaterilor sînt aduse la cunoștința concurenților electorali în invitația de participare și la începutul emisiunii de dezbateri electorale.

41. Instituțiile audiovizuale, în cadrul dezbaterilor, vor asigura participanților posibilitatea să-și expună poziția asupra temelor dezbătute.

42. Pe parcursul dezbaterilor, participanții își exprimă liber opiniile. Totodată, în timpii de antenă oferiți pentru dezbateri, se interzice:

- punerea în pericol a ordinii constituționale, al caracterului suveran al statului și integritatea teritorială, îndemnul la violență publică, atentarea la siguranța persoanei și a bunurilor materiale;
- divulgarea secretelor protejate de lege;
- incitarea la ură sau discriminare;
- incitarea la război, ură interetnică sau separatism teritorial;
- lezarea demnității sau reputației altei persoane, ofensa publică;
- utilizarea exprimării verbale, scrise sau nonverbale care nu corespund normelor de conduită general acceptate într-o societate civilizată, inclusiv ale celor etice.

43. Realizatorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri electorale au următoarele obligații:

- să fie imparțiali;
- să asigure echilibrul necesar desfășurării emisiunii, oferind fiecărui participant la discuții posibilitatea de a-și prezenta opiniile;
- să formuleze clar întrebările, evitând abordarea tendențioasă sau părtinitoare;
- să asigure menținerea dezbaterii în tematica anunțată;
- să intervină în cazul în care invitații încalcă prevederile legislației în vigoare și prezentului Regulament, ori în cazul în care aceștia nu se conformează solicitărilor moderatorului, inclusiv prin închiderea microfonului acestora;
- să nu aibă calitatea de candidați ori persoane de încredere la alegeri.

44. Realizatorii și/sau moderatorii programelor de dezbateri electorale sînt în drept de a întrerupe dezbaterile electorale în cazul în care unul sau mai mulți participanți la dezbateri încalcă prevederile pct.42 din prezentul Regulament.

45. Radiodifuzorii sînt în drept să sisteze programul de dezbateri electorale, la decizia administrației radiodifuzorului, după două întreruperi ale aceluiași program de dezbateri electorale. Radiodifuzorii vor informa concurenții electorali din programul sistat referitor la asigurarea dreptului de a participa la dezbateri electorale pe bază de egalitate și tratament nediscriminatoriu, în termen de 24 de ore din momentul adoptării deciziei privind sistarea emisiunii.

46. În emisiunile de dezbateri electorale organizatorii nu vor difuza materiale publicitare despre activitatea concurenților electorali sau cu participarea candidaților la alegeri ori a persoanelor de încredere, reportaje televizate ori radiofonice de la întîlnirile concurenților electorali cu alegătorii, despre vizitele de lucru ale candidaților la alegeri din rîndul conducătorilor cu funcții de răspundere, sondaje de opinii.

47. În emisiunile de dezbateri electorale și în talk-show-uri cu participarea candidaților la alegeri și/sau a reprezentanților concurenților electorali se interzice difuzarea titrelor mobile (SMS ș.a.).

IV. Difuzarea sondajelor de opinie cu tematică electorală

48. Mijloacele de informare în masă sînt în drept să difuzeze/publice rezultatele sondajelor de opinie cu tematică electorală, cu cel tîrziu 5 zile înainte de ziua alegerilor, doar în cazul în care acestea sînt însoțite de următoarele informații:

- denumirea organizației care a efectuat sondajul;
- data sau intervalul de timp în care s-a desfășurat sondajul și metoda utilizată;
- dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare;
- comanditarul sondajului și sursa de finanțare;
- dovada privind înștiințarea CEC despre desfășurarea sondajului de opinie cu tematică electorală în conformitate cu art. 64¹ alin. (10) din Codul electoral. În cazul exit-poll-urilor va fi prezentată hotărîrea Comisiei Electorale Centrale cu privire la desfășurarea acestui sondaj.

49. În ziua precedentă zilei alegerilor și în ziua alegerilor este interzisă agitația electorală. În aceste zile mijloacele de informare în masă nu au dreptul să difuzeze/publice informații care îi pot determina/influența pe alegători să-și voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electorali. Această interdicție nu se referă la informațiile plasate în Internet anterior acestei zile.

50. În ziua precedentă zilei votării și în ziua votării, mijloacele de informare în masă care reflectă campania electorală sînt în drept să difuzeze/publice materiale ce țin de educația civică/electorală (inclusiv campanii de motivare), comunicate de presă ale organelor electorale și informații privind desfășurarea scrutinului.

51. În ziua precedentă zilei votării și în ziua votării, până la închiderea secțiilor de votare, mijloacele de informare în masă nu au dreptul să difuzeze/publice programe, reportaje, interviuri cu alegătorii și alte materiale:

- cu privire la numărul de voturi întrunite de concurenții electorali în alegeri pe parcursul zilei și/sau cu privire la șansele acestora în alegeri;
- cu privire la preferințele politice.

52. Concurenții electorali care se consideră lezați în drepturi beneficiază de dreptul la replică în condițiile art. 64 alin. (6) din Codul electoral. În cazul presei scrise, care nu apare în aceea zi, dreptul la replică se va asigura, pe cont propriu, în oricare alt ziar, avînd aproximativ același tiraj și cu aceeași circulație.

VI. Dispoziții finale

53. Imprimările video și audio cu tematică electorală se păstrează cel puțin 3 luni după data difuzării lor. În caz de apariție a litigiilor, perioada de păstrare a imprimărilor poate fi prelungită la decizia instanței de judecată.

54. Instituțiile audiovizualului sînt obligate să țină evidența timpilor de antenă oferiți concurenților electorali și să prezinte săptămînal (în ziua de luni) către CCA și CEC prin fax și/sau în format electronic, informația despre volumul de emisie electorală (spoturi, dezbateri și materiale electorale difuzate în cadrul rubricilor special create pentru reflectarea campaniei electorale), inclusiv informația despre difuzarea spoturilor de educație electorală/informare a alegătorilor elaborate de CEC în săptămîna precedentă.

55. La cererea CCA, CEC sau a consiliului electoral de circumscripție, în cazul radiodifuzorilor locali, radiodifuzorii sînt obligați să prezinte în termen de 24 de ore materialele video și audio împreună cu copiile de pe contractele și dispozițiile de plată respective.

56. Din momentul adoptării prezentului Regulament, CCA va prezenta Comisiei Electorale Centrale rapoarte de monitorizare în condițiile art. 64¹ alin. (12) din Codul electoral.

57. Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de către CCA în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului al Republicii Moldova, iar contestațiile ce vizează mijloacele de informare în masă scrise se examinează de către instanța de judecată.

58. Nerespectarea prezentului Regulament atrage aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare. În cazul radiodifuzorilor, CCA va aplica sancțiunile prevăzute în art. 38 alin. (1) din Codul audiovizualului, inclusiv pentru nerespectarea declarațiilor privind politica editorială pentru campania electorală.